

پنجابی بولی دے کچھو کٹر (پس منظر) بارے تیں  
کیہ جانے او؟ ”پنجابی اک غیر آریائی زبان ہے  
محمد آصف خان دے حوالے نال ثابت کرو۔

## (۱) تعارف

محمد آصف خان پنجابی زبان دے محو ادب  
دے حوالے نال جانیہ کھانیا تے ضرعتبر نال اے۔  
اوہ ایسی شخصیت دے مالک سن آکھی جیناں  
سن۔ اوہ استاد، محقق، ادیب، ایڈیٹر، مالیر  
لسانیات تے پنجابی زبان دے سبھے سبھے ادیب  
سن۔ محمد آصف خان پنجابی زبان دے  
تحقیق کر کے ایسوں بلند مقام، محشیا۔  
اوسناں دی کتاب ’پنجابی بولی دا کچھو کٹر‘  
دے چ ایس زبان دیاں نمایاں خصوصیات  
درج میں۔ ایسناں دی کتاب دے تفصیلی  
بحث کر کے ایس زبان نوں غیر آریائی ثابت  
کیتا گیا اے۔

## (۲) پس منظر

پنجابی رُکھ پُرانی زبان دے۔ ایسیاں  
حیران نیراں سال پلا پنجاہ دی دھرتی  
دے چ ملدیاں میں۔ ایہ پُرانی زبان ہون  
دے باوجود ایہ دے سوئے آریاں دی زبان  
نال جوڑے جانے میں۔ حالانکہ آریاں



توں وی کافی عرصہ پہلے ایہ دھرتی نہ صرف  
 آبارسی سنگوں تہذیب و تمدن دی چھوٹی  
 تیکڑا پیری ہوئی سی۔ محمد آصف خان دی  
 کتاب چار مضموناں اُتے مشتمل اک کتاب  
 دا تیجا مضمون سمجھنا لوں اہمالک مضمون  
 دا آغاز پنجابی زبان بارے تن معروف نظریات  
 توں ہوندا اے۔ پہلا نظریہ ایہ کہ ویدی بولی  
 توں سنسکرت ہونڈ وچ آئی۔ سنسکرت توں  
 پاننی نے اٹھادھیائی راہیں گرامر دے اصولاں  
 وچ جکڑ دتا اے۔ سنسکرت توں پراکرت وجود  
 وچ آئی۔ پراکرت اکائیہ جاکے اپ بھرنش  
 وچ وٹ گئی۔ فیر ایہدے توں ہند آریائی  
 بولیاں نے جنم لیا۔ دوجا نظریہ ایہ کہ  
 ہند آریائی بولیاں سدھیاں ویدی دی  
 لکھوون جھیاں ہن۔ تیجا نظریہ آصف خان  
 ہن دست ثابت کیتا کہ پنجابی اک غیر  
آریائی زبان اے۔

### (3) نظریات دی تردید

محمد آصف خان پہلے دو نظریات نال  
 اختلاف کرے نیں۔ کیوں جے کوئی وی زبان  
 دوجی زبان وچوں نہیں بھڈی تے ایہ آکھنا  
 کہ ویدی توں سنسکرت، سنسکرت توں پراکرت

(4)



پراکرت توں آپ بھرتش، آپ بھرتش توں پنہابی،  
سنہی، بتکالی وجود وچ آئی غلط اے۔ دوسرا نظریہ

ہی غلط اے کہ پنہابی تے اجوکیاں بند آریاں  
بولیاں ویدی زبان و جیوں نکلیاں نیں۔ کیوں  
جے ایہ بولیاں گرامر دے اعتبار نال سنسکرت  
توں بالکل الگ تھلگ نیں۔ پنہابی توں آریاں  
زبان منن وک ماہر لسانیات دے سارے دعوے  
اودھن چھوٹے ثابت سوکے۔ مدوں آثار قدیمہ  
دھماکے پین تے دکھرتی دے کھنڈرات تھلیوں اکر  
اجپیا وسیب دریافت کیتا جو آریاں دے ان توں  
تیراں سال پہلے ٹیسی تے آیا سی۔ محمد آصف  
خان تیجے نظریے توں تقویت دیندے نیں  
کہ پنہابی نہ تے منڈیا یا دراوڑی گروہ ہی  
زبان اے تے نہ ای آریاں گروہ نال تعلق رکھدی  
اے۔ البتہ اوہن وی موجود سی جیوں ویدی  
بولن تے سنسکرت لکھن وکے ایہی آئے۔

سب زبانان نال امیدا لین رین سو یا۔ لفظالی دیان  
کبو سانشیاں پاروں ایس توں کسے لسانی  
تیر نال جوڑنا یا لکل غلط تے بے بنیاد رکل اے

**دو ایم پہلو: حرف تے نحو**

مضمون دے آخری حصے وچ محمد آصف

خان نے زبان دے دو ایم پہلو اں حرف تے نحو  
یارے بحث کیتی اے۔ حرف وچ لفظان نال بحث

(۶)



کیتی جانڈی اے تے نحو وچ گرامری بناوٹ  
 بارے نخت شامل بیونڈی اے۔ ایہہ دو نویں آئل  
 کے ویاکرن (گرامر) اکھوندے نیں۔ لسانیات  
 دے ماہرین مطابق صرف یعنی لفظالی دی بنیاد  
 تے کسی زبان نوں روحی زبان توں لکھیا نہیں  
 اکھیا جاسکدا کیویہ لوڈ دے مطابق زبانان اک  
 دوجے نوں لفظ لیندیاں دیندیاں نیں۔ صرف  
 او سی زبان نوں روحی نوں لکھیاں منیا جاسکدا  
 اے جیہدی خوبی بئنتر آو جیسی ہوندے۔ ایس  
 اصول دی روشنی وچ پنجابی دی خوبی بئنتر کسے  
 کسے وی دوجی زبان نال نہیں ملدی۔ لہذا ایہ  
 لہتر نہیں اکھیا جاسکدا کہ پنجابی زبان عزیز  
 فارسی یا انگریزی نوں لکھی اے۔

(د) مگدی گل۔

آصف خان نے اپنی کتاب "پنجابی  
 لوی دا جھوٹ" وچ ثابت کیتا ایہ کہ  
 ایس دھرتی اے حملہ آور ہون والی  
 قومان نوں پیل وی ایس دھرتی دا تہذیب  
 و ثقافت عروج اے سی۔ پنجابی زبان  
 غیر آریاں زبان ہے ایہں آریائی زبان نال  
 جوڑن والے لوکل دے دھمے جھوٹے ثابت  
 ہوئے سن۔ نحو دے مطابق پنجابی زبان  
 کسی دوجی زبان توں نہیں لکھی۔ ایہوں

سنتکرت، پرائیٹ، سندھی، بلوچی نال  
جوڑنا غلط ثابت ہوا۔ ایس دکھرتی وچوں  
آثار قدمیہ دے جوڑوں ریافت کیتے گئے  
اونیاں وچوں ثابت ہوا کہ دراوڑ تے  
آریاں تو قبل ہی ایس دکھرتی دی عروج  
دی زبان ایہ۔ آصف خان میں نظریات لون  
جھٹلا کے ثابت کیتا ایہ کہ پنجابی اک  
غیر آریائی زبان ایہ۔

